

Щирову О.С.

Шановний Олександр Сергійовичу!

Згідно з вимогами статті 23-1 Закону України «Про звернення громадян» електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25 000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Оскільки Ваша петиція щодо відновлення соціальних пільг для донорів крові, які втратили чинність з 26 січня 2026 року, набрала меншу кількість підписів (49), то, відповідно до вимог зазначеної вище статті, вона розглянута у Комітеті Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування в порядку, встановленому для розгляду звернень громадян.

Розглянувши порушене у Вашому зверненні питання інформуємо про таке. 30 вересня 2020 року Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» № 931-IX, який було розроблено з метою забезпечення реформування системи крові України з урахуванням кращих європейських стандартів та практик.

У цьому Законі, серед іншого, передбачені комплексні заходи щодо розвитку та популяризації в Україні добровільного безоплатного донорства крові, що є основою для забезпечення функціонування системи крові у будь якій розвиненій країні світу. Прикладом цього є США, де донорство крові повністю безоплатне, але завдяки заходам з його популяризації за останні 20 років донорський рух у цій країні збільшився майже у 5 разів.

Розвиток добровільного безоплатного донорства крові є також однією з ключових вимог Директиви 2002/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 січня 2003 року, яка встановлює стандарти якості та безпеки для збору, тестування, обробки, зберігання та розповсюдження людської крові та компонентів крові. Зокрема, пункт (23) цієї Директиви наголошує, що добровільне та безоплатне донорство крові є чинником, який може сприяти високим стандартам безпеки крові та її компонентів і, отже, захисту здоров'я людини, та закликає держав-членів до вжиття всіх необхідних заходів для заохочення добровільного і безоплатного донорства за допомогою відповідних заходів та ініціатив.

25 січня 2026 року завершився встановлений пунктом 2 Прикінцевих положень Закону України № 931-IX перехідний період, передбачений для забезпечення поступового переходу до формування в Україні культури безоплатного донорства крові, і, відповідно, з 26 січня 2026 року втратили чинність норми цього Закону (абзац другий частини другої, частини четверта та п'ята статті 20 та частина п'ята статті 21 цього Закону), які визначали право донорів крові та компонентів крові на певні соціальні пільги (*додатковий день відпочинку після донації із збереженням середнього заробітку; 100% оплати лікарняних для донорів, які здали за рік 2 максимальні дози крові або 4 дози плазми; грошові надбавки до стипендій здобувачам вищої, професійної та фахової передвищої освіти та до грошового забезпечення військовослужбовців строкової служби, які протягом року безоплатно здійснили донацію крові у сумарній кількості, що дорівнює двом разовим максимально допустимим дозам, або плазми крові в сумарній кількості, що дорівнює чотирьом разовим максимально допустимим дозам, заготовленим методом аферезу, або тромбоцитів у двох разових донаціях методом аферезу тощо; щомісячну доплату до пенсії у розмірі 10% від прожиткового мінімуму для Почесних донорів України*). При цьому, особи, які набули до 26 січня 2026 року право на отримання допомоги з тимчасової непрацездатності у зв'язку із захворюванням, грошової допомоги (надбавки) та надбавки до пенсії, зберегли за собою це право після втрати чинності вказаними нормами Закону України № 931-IX.

Водночас, після 26 січня 2026 року, залишилися чинними гарантії для працівників-донорів, передбачені статтею 124 Кодексу законів про працю України, де визначено, що у дні медичного обстеження та донації крові та/або компонентів крові особа, яка виявила бажання здійснити донацію крові та/або компонентів крові, звільняється від роботи на підприємстві, в установі, організації незалежно від форми власності, із збереженням за нею середнього заробітку за рахунок коштів роботодавця відповідного підприємства, установи, організації або уповноваженого органу. Такій особі безпосередньо після кожного дня здійснення донації крові та/або компонентів крові надається день відпочинку із збереженням за нею середнього заробітку за рахунок коштів роботодавця відповідного підприємства, установи, організації або уповноваженого органу. За бажанням такої особи цей день приєднується до щорічної відпустки.

Принагідно повідомляємо, що відповідно до статі 21 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», комітети з питань, віднесених до предметів їх відання, мають право надавати роз'яснення щодо застосування положень законів України, але такі роз'яснення не мають статусу офіційного тлумачення.

З повагою

Голова Комітету

М.Б. РАДУЦЬКИЙ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Радущий Михайло Борисович
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000E2183100B20CDE00
Дійсний до: 12.01.2027 00:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-18/17-2026/144625 від 16.06.2026

2265616